

Nämndplan med budget 2024

Kommunstyrelsen

Innehåll

Sammanfattning	2
Politiska ledningen har ordet.....	3
Inledning	4
Förutsättningar för kommande år	6
Målstyrning.....	8
Mål 1. Trygga invånare	8
Mål 4. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning	9
Mål 5. Ordning och reda i ekonomin	10
Mål 6. Målinriktat miljöarbete	11
Mål 7. Attraktiva bostäder och närmiljö	12
Mål 8. Hög kvalitet i kommunens välfärdstjänster	13
Mål 9. En attraktiv arbetsgivare	13
Uppdrag och inriktningar.....	15
Ekonomiska ramar 2024–2025	16
Driftbudget 2024.....	16
Risk och känslighetsanalys, driftbudget 2024–2025.....	18
Investeringsbudget 2024–2027	19
Intern kontroll	22
Kvalitetsstyrning.....	23
Bilaga.....	24

Sammanfattning

Enligt kommunens riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll ska varje nämnd fastställa en nämndplan med budget. Utifrån nämndmålen ska verksamheterna fastställa verksamhetsplan för genomförandet. På så vis säkerställs att kommunfullmäktiges mål får genomslag i hela organisationen och att kommunkoncernen strävar i samma riktning.

Kommunstyrelsen har tagit fram nämndmål som ska bidra till måluppfyllelse för sju av kommunfullmäktiges nio mål.

Kommunstyrelsens driftbudget för 2024 är 324,5 miljoner kronor enligt kommunfullmäktiges beslut om Mål och Budget 2024–2027. Utöver detta finns 49,5 miljoner kronor till kommunstyrelsens reserv 2024.

Kommunstyrelsens investeringsbudget för 2024 är 63,0 miljoner kronor. Kommunstyrelsen har därutöver en investeringsreserv på 106,2 miljoner kronor för perioden 2024–2027.

Politiska ledningen har ordet

Den övergripande styrningen av Haninge kommuns verksamheter har i mål och budget 2024–2027 kompletterats med en ny vision och ett löfte till invånarna. Haningealliansen har därmed alla verktyg som behövs för att konsekvent genomdriva sin politik.

Enligt prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner kommer lågkonjunkturen att sätta allt tydligare avtryck på arbetsmarknaden under 2024, med lägre sysselsättning och högre arbetslöshet som följd. Liksom vid tidigare lågkonjunkturer måste hela organisationen gemensamt bidra till att hålla igen med utgifter för att bidra till det ekonomiska resultatmålet. Ett tydligt ledarskap krävs för att göra nödvändiga prioriteringar och till stöd finns de fyra prioriterade sakområdena i Haningealliansens politiska plattform.

Kommunstyrelsen har fått ett allt större ansvar för samordning och ekonomisk styrning av verksamheterna och hanterar hela kommunens reserv för oförutsedda kostnadsökningar, nya uppdrag eller volymökningar i verksamheterna. Reserven måste användas mycket restriktivt i vetskap om den rådande konjunkturen.

Inledning

Kommunstyrelsen ska årligen fastställa nämndplan som omfattar nämndmål, eventuella indikatorer och budget. Nämndplanen ska utgå från kommunstyrelsens ansvarsområde och uppdrag som fastställts i reglementet. Nämndplan med budget ska innehålla kommunfullmäktiges målsättningar och politiska uppdrag som ska genomföras av kommunstyrelsen. Nämndmål och indikatorer med målvärden gäller för hela mandatperioden men kan revideras vid behov. Verksamheternas uppföljning och rapportering utgår från nämndplan och fokuserar på de nämndmål och indikatorer som fastställts av kommunstyrelsen.

Nämndbudget ska omfatta en drift- och investeringsbudget för perioden.

Nämndens ansvarsområde

Kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsens uppgift är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter, samt ansvarar för samordningen inom den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för personal vid samtliga förvaltningar och fattar beslut om strategiska personalfrågor.

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott ansvarar för ärenden omfattande strategisk planering, markanvisningar, exploateringsavtal, detaljplaner och gatukostnader.

Uppföljning och återrapportering

Nämndplan med budget följs upp och rapporteras till nämnd tre gånger per år. Resultat av uppföljning redovisas i tertialrapport 1, delårsrapport 2 och årsredovisning.

Tertialuppföljning 1 för perioden januari till april är en avvikelserapport av det som fastställts i respektive nämndplan. Syftet med tertialrapporten är att tidigt identifiera risker för att mål och uppdrag inte kommer att uppfyllas för helåret.

Nämndens delårsrapport 2 för perioden januari till augusti är en uppföljning av det som fastställts i respektive nämndplan med budget. Delårsrapport 2 omfattar ekonomiskt resultat med prognos, verksamhetsresultat och prognos av måluppfyllelse för nämndmål och indikatorer samt uppdrag.

Nämndens årsredovisning för perioden januari till december är en uppföljning av det som fastställts i respektive nämndplan med budget. Årsredovisningen omfattar ekonomiskt resultat, verksamhetsresultat och bedömning av måluppfyllelse avseende nämndmål, indikatorer samt uppdrag.

Förutsättningar för kommande år

I Sveriges kommuner och regioners ekonomirapport från maj 2023 beskrivs kommuner och regioners ekonomiska situation och förutsättningar samt den samhällsekonomiska utvecklingen för de kommande åren. De ekonomiska utmaningarna blir alltmer påtagliga i lågkonjunktur med hög inflation, ökade kostnader för priser och löner, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader. När och hur mycket inflationen dämpas är avgörande för den ekonomiska utvecklingen. Samtidigt ökar de långsiktiga behoven av välfärd, bristen på arbetskraft växer och invånare över 80 år blir allt fler. Den långsiktiga situationen och utmaningarna ser olika ut beroende på kommunernas ekonomiska ställning, struktur, investeringsbehov och framtida befolkningsförändring.

Kommunens skatteunderlag förväntas utvecklas relativt väl trots lågkonjunkturen. En bidragande orsak är att arbetsmarknaden håller emot mer än förväntat. Skatteintäkterna väntas öka med 4,3 procent 2023 och 4,0 procent 2024 och därefter öka ytterligare förutsatt att arbetsmarknaden återhämtar sig. Det faktiska skatteunderlaget urholkas egentligen. Under 2023 beräknas skatteunderlaget minska realt med 2,5 procent till följd av att priser, pensioner och löner sammantaget ökar i snabbare takt än skatteintäkterna. För 2024 sker knappt någon förstärkning alls, då skatteunderlaget endast ökar realt med 0,2 procent och situationen förvärras av högre pensionskostnader. Under förutsättning att inflationen går ner väntas en relativt kraftig förstärkning av det reala skatteunderlaget från 2025 samtidigt som pensionskostnaderna sjunker.

Skatteintäktsprognoser Haninge kommun 2024–2027

Skatteintäktsprognoser baseras på den samhällsekonomiska bild som presenteras i samband med skatteunderlagsprognoser från Sveriges kommuner och regioner. Skatteunderlagsprognoser 2024–2027 för Haninge kommun grundar sig på Sveriges kommuner och regioners prognos från den 24 augusti 2023. Utifrån skatteunderlagsprognosen för åren har justeringar gjorts för ett större antal nya invånare, eftersom Haninge kommuns invånarantal växer snabbare än genomsnittet i riket. I och med att invånarantalet växer med mer än 1,2 procent respektive år kommer kommunen att kompenseras för snabb befolkningsökning. Skatteprognoserna utgår från en oförändrad skattesats under åren 2024–2027.

Den senaste prognosen för skatteintäkter och generella statsbidrag 2024 är 6 621,6 miljoner kronor, vilket är 28,6 miljoner kronor mer än budgeterade skatteintäkter i Mål och budget 2024–2027 (6 593,0 miljoner kronor). För 2025 är skatteprognosen 6 869,4 miljoner kronor vilket är 247,8 miljoner kronor eller 3,6 procent högre än prognosen för 2024. De två följande åren, 2026–2027, är den prognosticerade ökningen jämfört med föregående år 350,5 miljoner kronor (5,1 procent) respektive 322,9 miljoner kronor (4,5 procent).

Befolkning och tillväxt

Befolkningen prognosticeras att öka under 2024 med 1 595 invånare, en något lägre ökning än 2023. Befolkningsprognosen uppskattar en ökning med cirka 1,6 procent per år även de följande åren. De åldersgrupper som ökar på aggregerad kommunnivå är framför allt barn och ungdomar 1–18 år samt äldre 65 år och uppåt. Bryter man ned befolkningen på lägre nivåer i till exempel femårsintervall ökar åldersgrupperna i olika omfattning.

I åldersgrupperna 1 till 18 år är Haninge kommun en bidragstagare utifrån kostnadsutjämnningen, det vill säga Haninge kommun har fler i åldersgruppen än snittet i riket. I den äldre åldersgruppen, över 65 år, ökar Haninge kommun men inte lika mycket som riket, vilket innebär att kommunen betalar till kostnadsutjämnningen. Sammantaget, enligt aktuell skatteprognos, erhåller Haninge kommun 228,2 miljoner kronor i kostnadsutjämnningen 2024.

Målstyrning

Målstyrningen fokuserar på långsiktiga mål och resultat och styrs av de mål som antagits av kommunfullmäktige för att uppnå kommunens långsiktiga vision. För varje mandatperiod beslutar kommunfullmäktige om övergripande mål samt indikatorer med målvärden som ska uppnås.

Nämnder formulerar nämndmål, det vill säga nämndens prioriteringar för perioden med syfte att bidra till kommunfullmäktiges mål. Nämndmål ingår i nämndplanen som konkretiseras i verksamhetsplaner för att på sikt nå önskad effekt. På så sätt får kommunfullmäktiges mål ett genomslag i hela organisationen och kommunkoncernen strävar i samma riktning.

Mål 1. Trygga invånare

Tryggheten är vår tids stora frihetsfråga. Det offentliga rummet ska tas tillbaka till hederliga invånare och resurser ska läggas på uthålliga åtgärder som bidrar till minskad kriminalitet och ökad trygghet. Kommunen har som mål att Haninge inte ska ha några utsatta områden 2030.

Indikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Anmälda brott om skadegörelse, per 1 000 invånare	32,5		27	Kolada
Trygghet i skolan, årskurs 8 (%)	80		86	Kolada
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	61,3		69	Kolada

Nämndmål 1.1 Kommunstyrelsens insatser är samordnade för ökad trygghet i kommunens verksamheter samt i de offentliga miljöerna

Med ett höjt säkerhetsläge i hela landet och den eskalerande gängkonflikten med dagliga skjutningar och sprängningar, utan hänsyn till utomståendes liv och säkerhet, kan läget inte beskrivas som annat än mycket allvarligt i Haninge och andra drabbade kommuner. Särskilt som våldsverkarna inte sällan är barn. Det innebär att kommunstyrelsen utöver att säkra upp det strategiska trygghetsarbetet också måste kunna samordna extraordinära åtgärder för att skydda sina verksamheter. I avvaktan på att lagstiftning och statliga resurser kommer på plats måste kommunen göra allt som är möjligt för att personal och kunder får en trygg miljö att arbeta och vistas i.

Den upplevda tryggheten är komplex och utgår från individens subjektiva känsla eller rädsla för att utsättas för brott. Den faktiska tryggheten handlar om säkerhet och faktiska risker. Kommunstyrelsens trygghetsarbete ska präglas av ett systematiskt arbetssätt för att värna om både den upplevda och faktiska tryggheten. Under 2024 ska uppdraget med att ta fram ett trygghetsprogram för den strategiska samordningen av trygghetsarbetet i koncernen vara slutfört. Det kommer omfatta både den upplevda tryggheten som bygger på känslan att vara otrygg och den faktiska tryggheten som bidrar till ökad säkerhet och minskad risk för att bli utsatt för brott.

Den allmänna ordningsstadgan ska revideras i syfte att stävja både människohandel och sanitära olägenheter i våra gemensamma miljöer genom att definitionen av offentlig plats utökas. Detta ger polisen verktyg att avhysa exempelvis tillfälliga bosättningar i tätortsnära grönområden. Kommunstyrelsen ska också prioritera trygghetsfrågor som rör det lokala näringslivet, exempelvis åtgärder för en säkrare infrastruktur.

Mål 4. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta vara på de förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla hög kvalitet. Fler företag ger fler jobb, som leder till mindre bidragsberoende. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet.

Indikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Nöjd kundindex för företagare (NKI)	80		80	Kolada
Arbetsplatskvot	0,66		0,68	Kolada
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv.	1 427		1 200	Kolada
Sammanfattande omdöme företagsklimat (index 1–6 Svenskt Näringsliv)	3,32	3,23	3,7	Svenskt Näringsliv
Företagsklimat bygglov NKI	77		77	Kolada

Nämndmål 4.1 Haninge kommun är en attraktiv företagskommun och kommunstyrelsen skapar förutsättningar för tillväxt, expansion och nyetableringar.

Kommunstyrelsen samordnar arbetet med att uppnå snabb och effektiv kommunal service som underlättar för företag att växa och etablera sig i Haninge kommun. Det ska upplevas som attraktivt och tryggt att etablera och driva företag i kommunen. En del myndighetsutövning är utlagd på kommunförbundet Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, vilket gör att kommunen inte kan styra över prioriteringar som kan vara kommunspecifika. Därför görs en översyn av de olika myndighetsområdena under 2024 för att eventuellt återta viss myndighetsutövning.

Efter ett stort omtag i planprioriteringarna under 2023 kommer ett större fokus 2024 att ligga på att korta ner planprocessen, då tidsaspekten ofta är den viktigaste faktorn för nyetableringar och expansion. Kommunen ska i större utsträckning, när förutsättningarna medger, utveckla planprocessen tillsammans med andra aktörer genom att pröva olika former av samarbeten så som exploatörsdrivna detaljplaner, samverkansprojekt och andra innovativa samarbetsformer. Kommunens näringslivskompetenser får en mer aktiv roll i planprojekt som berör näringslivet. Planuppdrag för Norrby gårde kommer att ges 2024 efter att arbetet med att hitta lämpliga företag för etablering slutförts. En reviderad näringslivsstrategi kommer också att antas under 2024.

Nämndindikator	2022	2023	2026 Mål	Källa
Nystartade företag, antal/ 1000 inv, 16–64 år (etableringsfrekvens)	12,3		12,7	Kolada

Mål 5. Ordning och reda i ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. Kommunens ekonomi ska långsiktigt stärkas med ökad självfinansiering av investeringar. På sikt ska kommunalskatten sänkas.

Indikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	10,5		3,0	Agresso
Låneskuld per invånare (tkr)	42,2		58,6	Agresso

Nämndmål 5.1 Kommunstyrelsen har en långsiktig, ändamålsenlig och effektiv ekonomi- och verksamhetsstyrning för kommunkoncernen.

I kommunens löfte till invånarna förstärks synen på de som finansierar vår verksamhet. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa att samtliga verksamheter uppfyller löftet om att varsamt förvalta skattebetalarnas pengar, som innebär ett större åtagande än att endast säkerställa en effektiv verksamhetsstyrning och budgetföljsamhet. Alla åtgärder som kan bidra till effektivare användning av skattemedel kan lyftas upp, så länge de inte strider mot de fyra prioriteringarna i den politiska plattformen och målstyrningen i mål och budget.

Arbetet med att öka självfinansieringen av kommunala investeringar och att minska skuldsättningen inom kommunkoncernen fortsätter. Kommunala lokaler som i dag bidrar till ett mycket stort ekonomiskt underskott, inom kommunens lokalförsörjning, ska utredas med förslag till åtgärder som bidrar till att underskottet går mot noll. Det innebär att alla planerade reinvesteringar i sådana fastigheter stoppas i avvaktan på att en sådan utredning är klar.

Kommunstyrelsen ska också utreda om en övergång av huvudmannskapet för kommunens verksamhetslokaler till kommunstyrelsen kan bidra till ett effektivare lokalutnyttjande och ett mindre investeringsbehov i nya lokaler.

De åtgärder som vidtagits för att uppnå en effektivare resursfördelning och ökad förståelse för resurseffektivitet och kvalitet har resulterat i att Haninge följer nettokostnadsavvikelse för kommunens verksamheter i jämförelse med Storstockholm. Kommunstyrelsen ska utveckla detta arbetssätt.

Välfärdsbrottligheten har fått helt nya dimensioner i Sverige och ett viktigt uppdrag för kommunstyrelsen är att säkra upp att åtgärder mot korruption och missbruk av skattemedel utvecklas inom de verksamheter som är mest exponerade, såsom myndighetsutövning mot enskild och utförarverksamheter av kommunala tjänster.

Nämndindikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Budgetföljsamhet (%)	6,6	<= 1,0% (avvikelse mot budget enl. definition)	<= 0,5% (avvikelse mot budget enl. definition)	Intern beräkning
Prognossäkerhet (%)	9,9	<= 5% (avvikelse från 100%)	<= 5% (avvikelse från 100%)	Intern beräkning

Mål 6. Målinriktat miljöarbete

Kommunen ska ha en tydlig styrning mot ambitiösa miljömål. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närmommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Indikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter (ton)	284		0	Intern beräkning
Energianvändning i kommunala lokaler och bostäder (kWh/m2)	123		117	Intern beräkning
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%)	32		35	Kolada
VA-utbyggnad i omvandlingsområden, antal enskilda avlopp	0		290	Intern beräkning

Nämndmål 6.1 Kommunstyrelsen samordnar kommunens miljöarbete för en tydlig styrning.

Haninge kommun ska ha en tydlig styrning mot långsiktiga och ambitiösa miljömål och kommunstyrelsen samordnar kommunens klimat- och miljöarbete. Samordningen bygger på att identifiera genomförbara och resurseffektiva åtgärder som i första hand får synlig effekt på närmiljön. Arbetet ska utgå från det miljö- och klimatpolitiska programmet. Kommunstyrelsen samordnar även arbetet med närmommunerna för att uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Ny lagstiftning som träder i kraft 2024 ger kommunerna ett större helhetsansvar för avfallsinsamling och återvinning. Haninge är en av Sveriges snabbast växande kommuner men har till ytan stor landsbygd och skärgård. Kommunstyrelsen ska verka för att effektiva mobila lösningar används i dessa områden, exempelvis på Dalarö.

Nämndmål 6.2 Kommunstyrelsen har ett hållbart perspektiv vid inköp

Upphandling är ett kraftfullt verktyg som kan bidra till att skattebetalarnas pengar används på ett ansvarsfullt sätt. Det kan styra leverantörer med villkor som bidrar till kommunens mål samt stimulera det lokala näringslivet. Inför 2024 upphör den kungöms kommun gemensamma nämnden Södertörns upphandlingsnämnd och nya styrdokument tas fram för inköp och upphandling i Haninge kommun. Dessa styrdokument ska uttrycka rimliga hållbarhetskrav vid inköp och upphandling för att stödja samordnade inköp för minskad miljö- och klimatpåverkan. Ett nytt fokus ska läggas på möjligheterna till inköp av närproducerade produkter men även i övrigt få

fler små och medelstora lokala företag att delta i upphandlingar. Detta ska ske inom ramen för de begränsningar som finns i lagen om offentlig upphandling.

Mål 7. Attraktiva bostäder och närmiljö

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågsstationerna ska prioriteras. Samtidigt ska Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende utvecklas. Nybyggnation av bostadsrätter och ägda boenden ska prioriteras.

Indikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Bostäder med äganderätter, antal/1000 inv.	139		139	Kolada
Bostäder med bostadsrätt, antal/1000 inv.	144		144	Kolada

Nämndmål 7.1: Haninge är en attraktiv inflyttningskommun och kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet.

Haninge kommun är i stark tillväxt och kommunstyrelsen bedriver en framåtsyftande bostadspolitik som främjar bostadsbyggandet. När bostadsinvesteringarna kommer i gång står kommunen redo genom snabba och tydliga processer inom planering, byggande och förvaltning. Bostadsutvecklingsprojekt i den regionala stadskärnan ska prioriteras liksom utvecklingen av småhusbebyggelse. Befintliga stadsmiljöer ska vara attraktiva, trygga och utvecklas i enlighet med kommunens stadsmiljölyft. Utbudet av idrotts- och kulturaktiviteter, natur, handel, transport och näringsliv ska attrahera fler att välja Haninge som bostadsort. För att öka platssamverkan i den regionala stadskärnan med fokus på restauranger, handel och näringsliv ska kommunstyrelsen undersöka möjligheterna att bilda ett centrumbolag tillsammans med näringslivet och fastighetsägare. Detta kan ge snabbare beslutsvägar och större möjligheter att uppfylla kommunens mål om en levande stadskärna.

I en växande kommun uppstår oundvikligen tomma ytor i avvaktan på nya exploateringar. Kommunstyrelsen har det samordnande ansvaret för att se över hur iordningsställda ytor kan användas efter rivning för att skapa trygghet och att ge invånare tillfällig yta för rekreation och aktivitet.

Ett pågående arbete med att hitta en lämplig plats och att där anlägga en 11-spelarplan i nordvästra kommundelen fortsätter under 2024. Detta i syfte att öka attraktiviteten i denna kommundel och att möta behovet från föreningar.

Nämndindikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Kommunen är en bra plats att bo och leva på (%).	90,4		93,0	Kolada SCB:s medborgar- undersökning

Mål 8. Hög kvalitet i kommunens välfärdstjänster

Invånarna ska uppleva hög kvalitet i kontakt med kommunen. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster. Konkurrensutsättning bidrar inte bara till högre ekonomisk effektivitet utan också till en ömsesidig strävan att höja kvaliteten.

Nämndmål 8.1 Kommunstyrelsen ska utveckla en kompetent beställarorganisation där alla utförare ges samma förutsättningar.

Valfriheten för den enskilde inom välfärden ska värnas och utvecklas. Ambitionerna för att utöka konkurrensutsättning av kommunens verksamheter kräver en bredare kompetens i beställning, uppföljning, kontroll och analys. Rätt hanterat bidrar konkurrensutsättning inte bara till högre ekonomisk effektivitet utan också till en förbättrad kvalitet för användarna av kommunens tjänster. För att nå dit krävs en övergripande styrning för utveckling av kundval och konkurrensutsättning. I kommunstyrelsens övergripande ansvar för styrning och samordning ingår att bevaka konkurrensneutraliteten inom kommunens verksamheter.

Nämndmål 8.2 Kommunstyrelsen verkar för att invånarna är nöjda med bemötande och kvalitet i den service och de tjänster som kommunen finansierar.

Visionen och löftet till invånarna ska genomsyra arbetet i hela kommunen och utgör den långsiktiga målbilden. Kommunens verksamheter ska vara tillgängliga och erbjuda god service. Invånare och kunder ska behandlas med professionalitet och respekt i enlighet med kommunens invånarlöfte. Kommunstyrelsen ska förankra kommunens vision och löfte i samtliga verksamheter och en utveckling av kommunens servicenivå är en viktig del i detta arbete.

Nämndindikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	87		89,0	Kolada, SCB:s medborgar- undersökning

Mål 9. En attraktiv arbetsgivare

Genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter behöver kommunen attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur.

Indikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	79		83	Kolada
Sjukfrånvaro (%)	7,7		6,5	Kolada

Nämndmål 9.1: Haninge kommun är en attraktiv arbetsgivare och kommunstyrelsen ansvarar för att vidareutveckla detta arbete.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtliga medarbetare och arbetar strategiskt med arbetsgivarfrågor och kompetensförsörjning. Personalpolitiken ska i första hand bidra till att rekrytera och behålla kompetenta ledare på alla nivåer i verksamheten genom en aktiv lönepolitik och kommunens övergripande styrning, vision och löfte till medborgarna ska avspeglas i medarbetarskapet och utgöra en grund för uppföljning av prestation och resultat. Kommunstyrelsen ska även verka för en ökad konkurrensneutralitet genom att anpassa villkor såsom arbetstidsmätt.

Kompetensförsörjningen kommer att vara en utmaning och nya arbetssätt kommer att krävas för att hitta medarbetare i konkurrens med andra arbetsgivare. För att minska sjukfrånvaron ytterligare samt behålla och utveckla befintliga ledare och medarbetare ska kommunstyrelsen fortsätta med implementeringen av påbörjade förhållnings- och arbetssätt i samtliga förvaltningar.

Förskola och äldreomsorg ska språksäkras, detta arbete samordnas av kommunstyrelsen. Språksäkringen ska gälla både befintlig personal samt vid nyanställning.

Nämndindikatorer	2022	2023	2026 Mål	Källa
Motivationsindex (HME)	82,3	83	85	Kolada
Ledarskapsindex (HME)	82,5	84	86	Kolada
Styrningsindex (HME)	74,1	76	80	Kolada

Uppdrag och inriktningar

Kommunfullmäktige kan ge kommunstyrelse och nämnder uppdrag som ska genomföras och återrapporteras. Kommunstyrelsen kan ge förvaltningarna uppdrag som ska genomföras och återrapporteras till kommunstyrelsen. Uppdrag ges i Mål och budget, nämndplan eller i enskilda ärenden.

Uppdrag	Start
Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2024 - 2027 gett kommunstyrelsen i uppdrag att skapa ett trygghetsstråk som binder ihop Handen och den nya stadsdelen i Vega genom Mellanberg (KS 2023-00303, KF 2023-06-12 § 111)	2023
Kommunstyrelsen ger kommunstyrelseförvaltningen tillsammans med berörda förvaltningar ett uppdrag att se över hur iordningsställda ytor kan användas efter rivning. Fokus ska ligga på trygghet och att ge medborgarna en tillfällig yta.	2024
Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att se till att kommunen har språksäkrad personal inom äldreomsorg och förskola. Detta uppdrag avser både personal som ska rekryteras och befintlig personal.	2024

Ekonomiska ramar 2024–2025

Ekonomiska förutsättningar innevarande år

Kommunstyrelsens beslutade driftbudget i Mål och budget för året 2023 är 323,5 miljoner kronor. Kommunstyrelsens reserv är 15,0 miljoner kronor. Totalt finns 338,5 miljoner kronor i kommunstyrelsens driftbudget.

Budgeten har under året justerats med 8,55 miljoner kronor som fördelats till andra nämnder för trygghetsinsatser (KS 2023-03-13) samt överföring av oförbrukade driftmedel 0,55 miljoner kronor (KF 2023-04-24). Kommunstyrelsens reserv har ökat med 71,3 miljoner kronor (KF 2023-04-24) samt reducerats med överföring av 7,1 miljoner kronor till stadsbyggnadsnämnden för ökade kapitalkostnader. Senast beslutad driftbudget är därmed 394,7 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens ackumulerade resultat per augusti är 231,0 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse i förhållande till budget för perioden med 28,3 miljoner kronor. Helårsprognosen i delårsrapporten per augusti är ett överskott med 21,4 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens beslutade investeringsbudget i Mål och budget för år 2023 är 27,0 miljoner kronor samt kommunstyrelsens investeringsreserv som är 50,0 miljoner kronor. Totalt finns 77,0 miljoner kronor i investeringsbudget.

Investeringsreserven har under året justerats med 1,0 miljoner kronor till trygghetskameror inom kommunstyrelseförvaltningen samt 1,0 miljoner till trygghetsbelysning att hanteras inom stadsbyggnadsnämnden (KS 2023-03-13). I beslut om överföring av investeringsmedel från 2022 (KF 2023-04-24) överfördes 31,7 miljoner kronor. Senast beslutad investeringsbudget för 2023 är därmed 107,7 miljoner kronor.

Förbrukning av investeringsmedel per augusti uppgår till 20,1 miljoner kronor eller 18,7 procent av helårsbudgeten på 107,7 miljoner kronor inklusive investeringsreserven.

Driftbudget 2024

Driftbudget 2024, avdelning

Tabell driftbudget beskriver kommunstyrelsen och förvaltningens olika avdelningar. Inom förvaltningens avdelningar finns flera verksamheter med beslutad budget. Dessa beskrivs i tabell driftbudget per verksamhet.

Tabell: Driftbudget per avdelning

Ansvar, organisation	Budget (B) 2023	Prognos (P) 2023	Budget 2024	Förändring B 2023-B 2024, tkr	Förändring B 2023-B 2024, %	Förändring P 2023-B 2024, tkr	Förändring P 2023-B 2024, %
Förtroendemannaorganisationen	43 974	46 000	46 868	-2 894	6%	-868	2%
Kommunstyrelsens reserv	78 000	40 500	49 500	28 500	-58%	-9 000	18%
Kommundirektör	16 718	11 000	23 424	-6 706	29%	-12 424	53%
Samhällsplanering o ledning	65 662	40 500	58 700	6 962	-12%	-18 200	31%
Personalavdelningen	48 220	45 200	50 200	-1 980	4%	-5 000	10%
Ekonomiavdelningen	17 960	75 000	18 700	-740	4%	56 300	-301%
Portföljstyrning	30 000	21 000	30 000	0	0%	-9 000	30%
Kommungemensamma kostnader	94 166	94 100	96 608	-2 442	3%	-2 508	3%
Kommunstyrelsen totalt	394 700	373 300	374 000	20 700	-6%	-700	0%

Budgeten avser senast beslutad budget i KF den 12 juni 2023

Prognosen avser rapporterad prognos i samband med Delårsrapport 2 2023

Förtroendemannaorganisationens kostnader har ökat vilket beror på ökade arvoden och ökade kostnader för partistöd 2023. Detta justeras med kommunstyrelsens reserv 2023 i bokslutet. Kommunstyrelsens reserv 2024 är beslutad till 49,5 miljoner kronor i Mål och budget 2024–2027 och påverkas inte av detta.

I samhällsplanering- och ledningsavdelningen redovisas exploateringsvinster när de uppstår. Byggsektorn är fortsatt osäker och exploateringsintäkterna har minskat kraftigt under 2023 jämfört med föregående år. I budget 2024 räknar förvaltningen inte med någon exploateringsvinst. Även civilt försvar hanteras inom avdelningen. Budgeten för civilt försvar har inte räknats upp baserat på förbrukningen av budget 2023.

I personalavdelningen hanteras kommunens företagshälsovård samt friskvård. Dessa kostnader kommer att öka 2024 på grund av inflationen. Företagshälsovården drivs delvis genom egna resurser sedan ett par år och kostnadsökningarna kommer att vara lägre än om kommunen hade köpt samtliga tjänster. Ökade kostnader för löner för den egna personalen är inräknade.

Lokalförsörjningen ligger organisatoriskt under ekonomiavdelningen. Lokalbankens verksamhet har ett underskott och det styrs av i vilken utsträckning förvaltningarna ställer av sina lokaler. När många lokaler ställs av räcker inte påslaget på två procent av verksamheternas hyror. Det beloppet ska enligt nuvarande modell täcka de avställda lokalernas kostnader. Lokalförsörjningsverksamheten har utöver lokalbanken omfattande löpande kostnader men har ingen budget för dessa. De löpande kostnaderna som avses är lokaler för evakuering, rivningsfastigheter, lokaler för tillväxt, socialnämndens lägenhetspool samt kulturmiljöfastigheter.

Portföljstyrning är en modell för att styra och leda projekt, uppdrag och program över avdelnings- och förvaltningsgränser. Portföljstyrningen har fram till början av 2023 bedrivits

inom avdelningarna. Under 2023 fick portföljkontor, utvecklingsportfölj och tillväxtportfölj egna budgetar då medel flyttades från avdelningarna till portföljerna. Portföljbudgeten beräknas inte öka 2024.

Kommungemensamma kostnader är avgifter till kommungemensamma förbund och föreningar. Dessa kostnader går inte att välja bort och är uppräknade med aviserade procentsatser.

Driftbudget 2024, verksamhet

Tabell: Driftbudget per verksamhet

Verksamhet	Budget (B) 2023	Prognos (P) 2023	Budget 2024	Förändring B 2023-B 2024, tkr	Förändring B 2023-B 2024, %	Förändring P 2023-B 2024, tkr	Förändring P 2023-B 2024, %
Företagshälsovård	9 832	9 832	10 500	-668	6%	-668	6%
Friskvård	4 983	4 983	5 200	-217	4%	-217	4%
Lokalförsörjning	0	-58 000	0	0		-58 000	
Trygghettsatsning	9 600	9 600	0	9 600		9 600	
Civilt försvar	3 000	3 000	3 000	0	0%	0	0%
Portföljkontor	5 800	2 000	5 000	800		-3 000	60%
Utvecklingsportfölj	14 200	13 200	15 000	-800	5%	-1 800	12%
Tillväxtportfölj	10 000	6 000	10 000	0	0%	-4 000	40%
Övrig förvaltning	121 145	202 019	132 324	-11 179	8%	69 695	-53%
Förtroendemanna-organisationen	43 974	46 000	46 868	-2 894	6%	-868	2%
Kommunstyrelsens reserv	78 000	40 500	49 500	28 500	-58%	-9 000	18%
Kommungemensamma kostnader	94 166	94 166	96 608	-2 442	3%	-2 442	3%
Summa verksamhetsstruktur	394 700	373 300	374 000	8 715	0	-58 085	0

Risk och känslighetsanalys, driftbudget 2024–2025

Tabell: Risk- och känslighetsanalys

Risk- och känslighetsanalys	Positiv risk	Negativ risk
Lokalförsörjning	0	-50 000
Exploateringsvinst	30 000	0
Övrig förvaltning	0	-3 000
Summa risker	30 000	-53 000
Nettorisk		-23 000

Kommunstyrelsen har ett uppdrag att se över nyttjandegrad av kommunala lokaler och kostnader kopplade till tomma lokaler. Åtgärder behöver vidtas för att minska det ekonomiska underskottet i lokalförsörjningsverksamheten. Risken för underskott är baserat på 2023 års underskott med någon förbättring för minskade kostnader genom beslut om rivning.

Det finns en positiv risk för exploateringsvinster även om förvaltningen inte räknar med att det inkommer någon vinst 2024. Den positiva risken beror på att kommunen själva inte rör över när en fastighetsaffär blir klar.

Investeringsbudget 2024–2027

Tabell: Pågående eller beslutade men ej påbörjade projekt 2023 som fortsätter framåt.

Investeringsprojekt, pågående 2023 eller beslutade men ej påbörjade 2023, tkr	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Personal- och lönesystem	6 000	9 000	0	0
BI-system	3 000	0	0	0
Renovering kommunägda bostadsrätter	2 000	2 000	2 000	2 000
Infartsparkering Sågen	891	0	0	0
IT investeringar	25 000	25 000	25 000	25 000
Trygghetskameror (1 500 tusen kronor, förbrukas 2023)				
Summa I - Investeringsprojekt	36 891	36 000	27 000	27 000

Personal- och lönesystem har en total budget på 15,0 miljoner kronor. Det nya systemet ska vara i drift under senare delen av 2025. Upphandling enligt Lag om offentlig upphandling pågår under 2023. Ingen investeringskostnad har använts 2023 utan kostnaderna kommer att koncentreras till 2024 och 2025.

Införandet av BI-systemet (businessintelligens) har påbörjats i slutet av 2023. Den totala investeringskostnaden är beräknad till 4,0 miljoner kronor.

Renovering av kommunägda bostadsrätter har påbörjats 2023 men kommer att ta fart 2024. Total investeringsbudget är 8,0 miljoner kronor.

Infartsparkering Sågen har ännu inte påbörjats. Projektet hanteras av mark- och exploatering. Beslutat belopp är för lågt med tanke på ökade kostnader med anledning av inflationen.

IT investeringar avser både de månadsinköp av it utrustning som görs löpande enligt avtal med leverantören och de investeringar som sker genom underhåll och nyinköp av hårdvara för att kommunens IT-verksamhet ska fungera som avsett.

Trygghetskameror har fått 0,5 miljoner kronor överfört från 2022 samt 1,0 miljon kronor ytterligare efter särskilt beslut i kommunstyrelsen. Investeringen kommer att förbrukas 2023.

Tabell: Nya investeringsprojekt 2024

Investeringsprojekt, nya 2024, tkr	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Effektiviseringsåtgärder kommunhuset	6 000	6 000	0	0
Strategiska markförvärv	20 000	0	0	0
Summa I - Investeringsprojekt	26 000	6 000	0	0

Investeringsprojektet effektiviseringsåtgärder i kommunhuset handlar om att skapa nya arbetsätt och bättre nyttja de ytor som finns i kommunhuset. Aktivitetsbaserade arbetsplatser håller på att införas. Eftersom tjänstemän i kommunhuset har stora möjligheter att arbeta på distans behöver inte längre varje medarbetare ha eget kontorsrum. Detta är också ett sätt att prova om arbetssättet fungerar inför ett eventuellt bygge av nytt kommunhus som då inte skulle behöva ha fullt lika stora ytor som nuvarande kommunhus.

Strategiska markförvärv ska göras av kommunen.

Tabell: Kapitalkostnader 2024 - 2027

Kapitalkostnad pågående projekt, tkr	Kapital- kostnad 2024	Kapital- kostnad 2025	Kapital- kostnad 2026	Kapital- kostnad 2027
Personal- och lönesystem	0	800	1 500	1 500
BI-system	0	750	750	750
Renovering kommunägda bostadsrätter	100	100	100	100
Infartsparkering Sågen	0	200	200	200
IT investeringar	8 333	8 333	8 333	8 333
Trygghetskameror (1 500 tusen kronor, förbrukas 2023)	300	300	300	300
Kapitalkostnad nya projekt, tkr	Kapital- kostnad 2024	Kapital- kostnad 2025	Kapital- kostnad 2026	Kapital- kostnad 2027
Effektiviseringsåtgärder kommunhuset	0	2 400	2 400	2 400
Strategiska markförvärv	0	0	388	388
Summa kapitalkostnad	8 733	12 883	13 971	13 971

Ökade kapitalkostnader kommande år för pågående eller beslutade investeringsprojekt och nya projekt har sammanfattats i tabellen kapitalkostnader 2024 - 2027. Till detta kommer redan befintliga kapitalkostnader för tidigare avslutade investeringsprojekt i kommunstyrelsen. För 2023 uppgår kapitalkostnaden till 32,3 miljoner kronor. 2022 var utfallet 35,7 miljoner kronor. Kapitalkostnaden betalas ur driftbudgeten av verksamheten som genomfört investeringsprojektet.

Intern kontroll

I reglemente för intern kontroll i Haninge kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- att verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv,
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande,
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalyser. I riskregistret framgår om risken omhändertas i internkontrollplanen. Internkontrollplanen innehåller också sex kontrollmoment som identifierats i kommunstyrelsens övergripande riskanalys. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Kvalitetsstyrning

Kvalitetsstyrning bygger som målstyrningen på kommunens vision och löftet till invånarna. Kvalitetsstyrningen ska vara ett stöd för verksamheterna att styra och följa upp grunduppdraget. Grunduppdraget består av lagar och förordningar som styr nämnd och bolag samt ansvarsområden enligt beslutat reglemente, bolagsordning och ägardirektiv. Nämnder och bolag ska säkerställa att verksamheten utförs med god kvalitet och att brister fångas upp tidigt och åtgärdas skyndsamt. För att lyckas med det krävs förmåga till anpassning och att kontinuerligt möta upp förändrade behov och förutsättningar. En del i kvalitetsstyrningen består även av att löpande ta emot och behandla synpunkter och klagomål från invånare och kunder.

Kvalitetsarbetet ska ske systematiskt enligt kommunens årliga processer men även i det dagliga arbetet genom utveckling och ständiga förbättringar. Verksamheterna tar fram relevanta nyckeltal för att kunna följa upp utvecklingen av kvalitet och resultat över tid. Om en verksamhet inte når en accepterad kvalitetsnivå vidtas förbättrande åtgärder på både kort och lång sikt för att justera kvaliteten.

Bilaga

Förteckning över kommunfullmäktiges indikatorer samt kommunstyrelsens nämndindikatorer.

